

Julkaisuvaihdon tulevaisuus

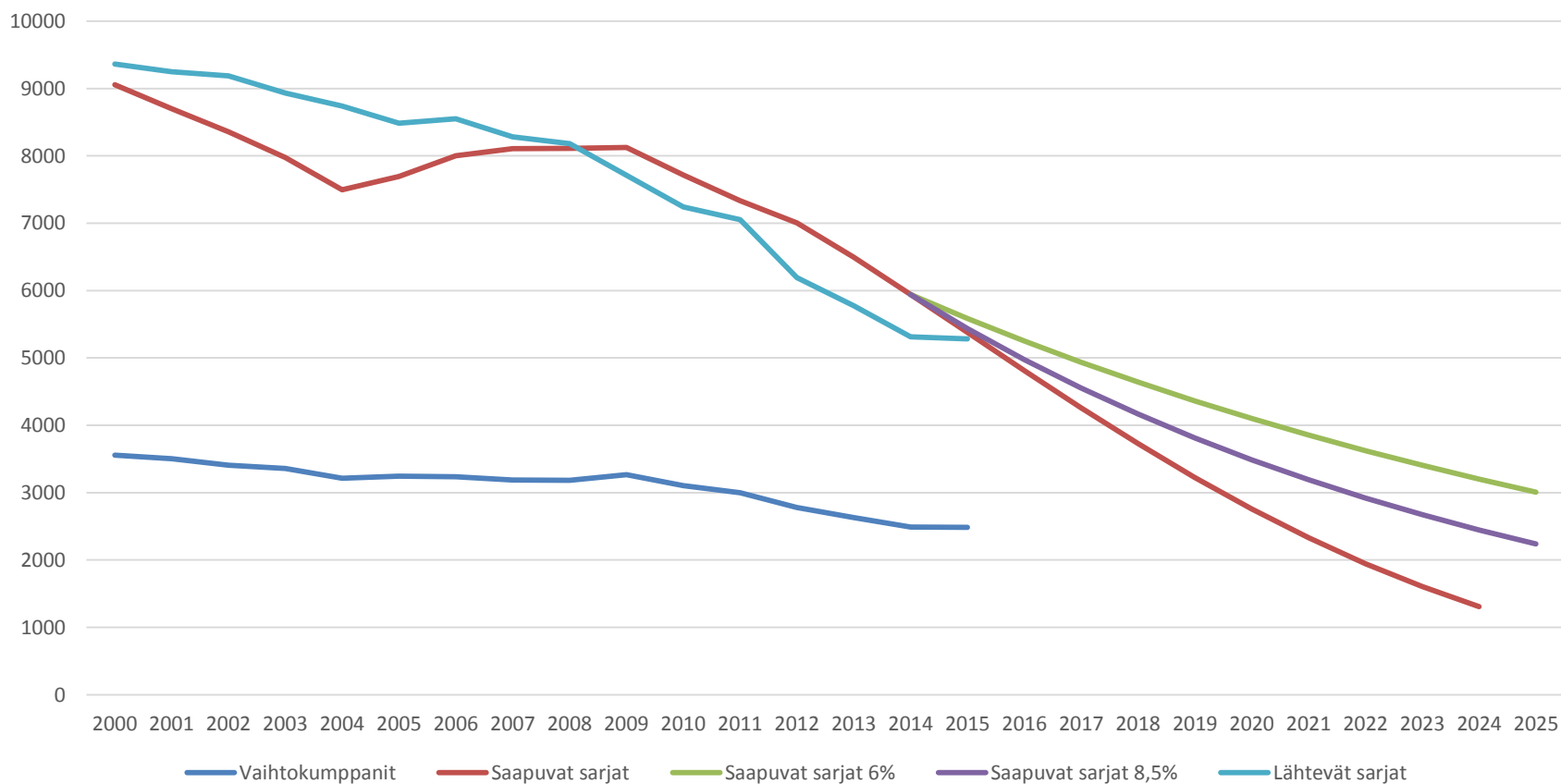
- Työpajassa osallistujia
 - vaihtokeskuksesta (2)
 - Helsingin yliopiston kirjastosta (2)
 - Jäsenseuroista (3)

Yhteenvetomme

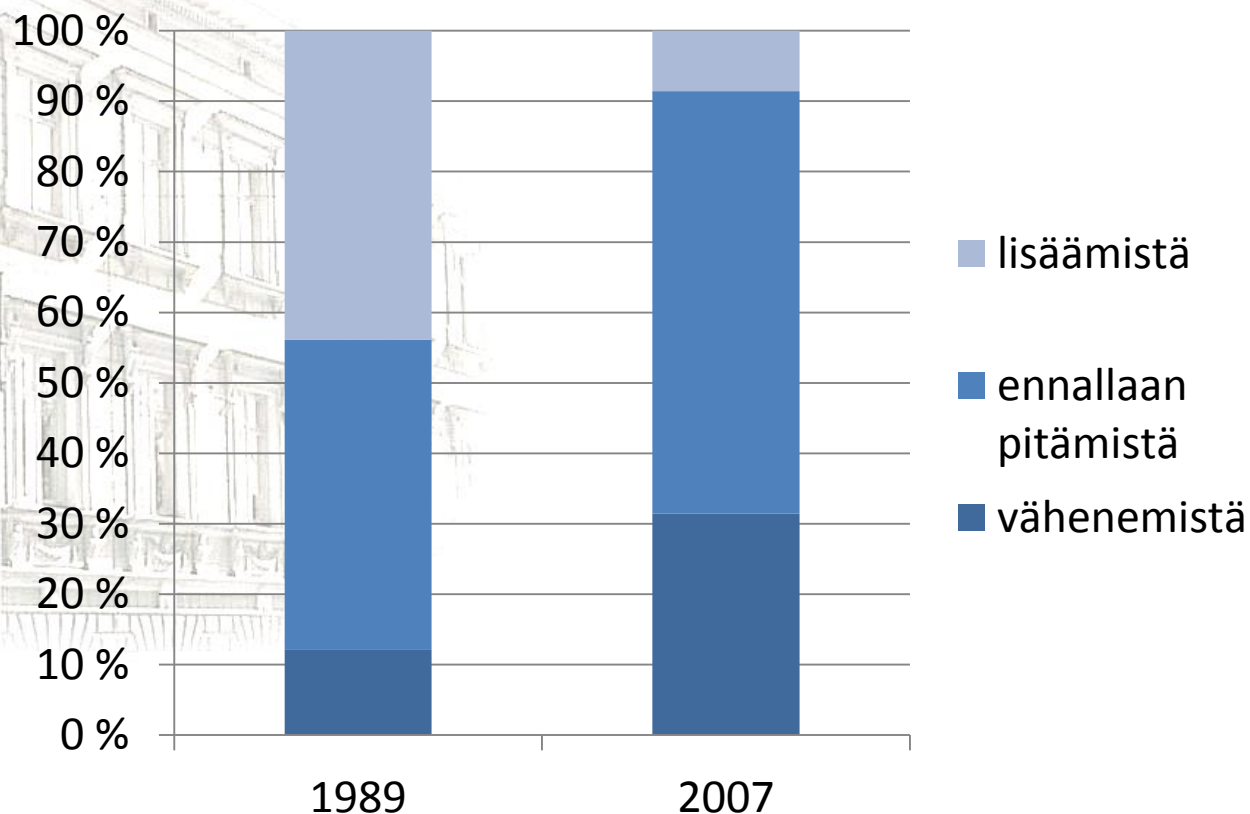
- Muutamia tilastoja (Georg Strien)
- Keskustelun pääkohtia (Mervi Suhonen)

Tilastotieto

Vaihtojen kehitys 2000-2025

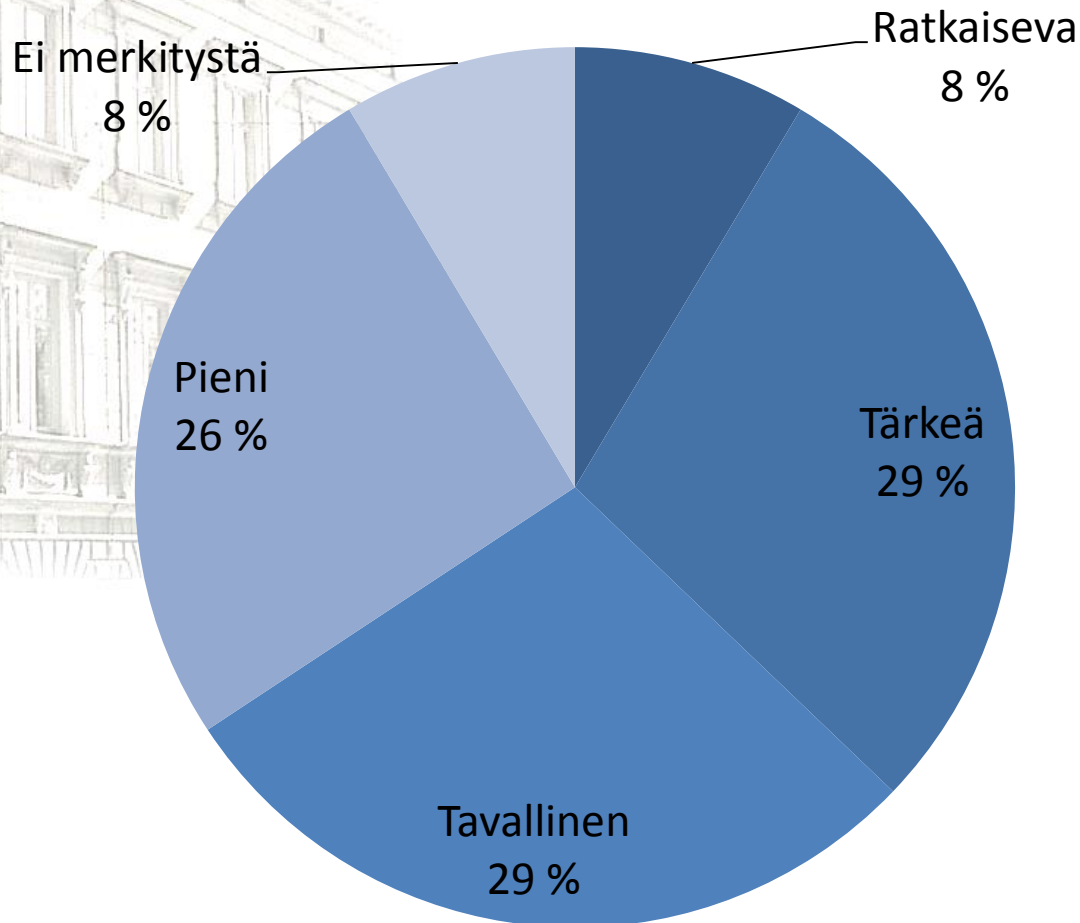

Kirjastojen suunnitelmat vaihtojen osalta

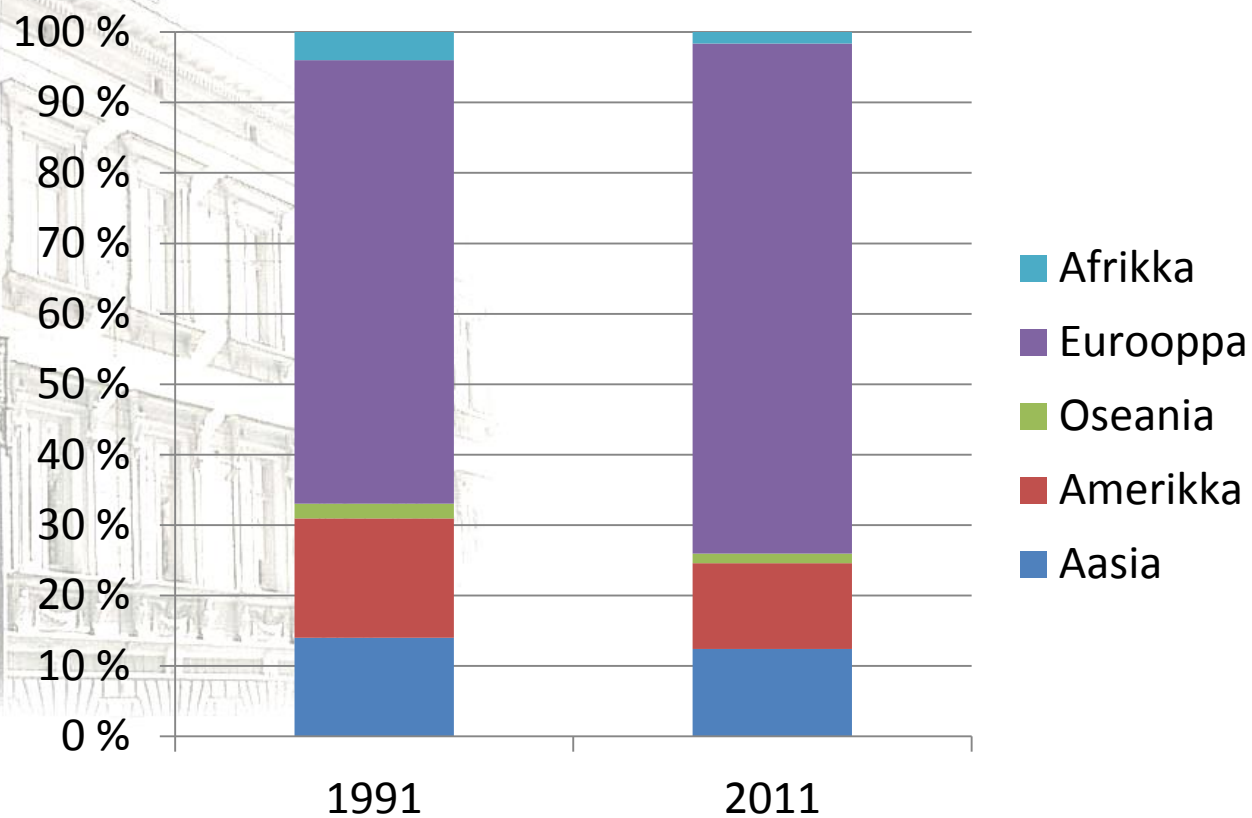

Julkaisuvaihdon merkitys 2007

Kyselyyn vastanneista kirjastoista

Vaihdot kehitysmannermaittain

Julkaisuvaihtotoiminnan perinteiset motiivit

- 1) tutkijoille mahdollisuus saada työleen tunnettuutta ulkomailla
- 2) kirjastoille mahdollisuus hankkia kirjallisuutta
- 3) kun julkaisut liikkuvat, se on samalla niille mainosta > myynti kasvaa

Vaihtotoiminnan suosio 2015

- Laskussa ”luonnollisista syistä”
 - Suomalaiset julkaisijat siirtävät julkaisunsa verkkoon > ei aineistoa vaihtoon
 - Ulkomaiset vaihtokumppanit lopettavat
- Mutta: jotkut ovat halukkaita / suostuvaisia aloittamaan myös uusia vaihtoja
 - Euroopan maiden välillä isoja eroja riippuen mm. siitä, kuinka aktiivisesti ovat siirtymässä open accessiin yleensä
 - Euroopan ulkopuolisten maiden välillä suuria eroja

Vaihtoprosessin tuottajapuoli

Suomessa: TSV:n jäsenseurat

- Työpajassamme läsnä olleet jäsenseurat pitävät julkaisuvaihtoa toivottavana myös jatkossa
 - näkyvyys!
 - Tieteellisen seuran olemassaolon yksi oikeutus, vapaaehtoistyön mielekkyyden (yhteiskunnallisen vaikuttavuuden) yksi peruste
 - Työpajassamme oli edustettuina julkaisuvaihdossa aktiivisia seuroja

Erilaisia toimijoita

- Erilaisia jäsenseuroja
 - Uudet vaihdot / vaihtojen lopettaminen
 - vain yhdistyksen johtokunnan luvalla
 - Vaihtokeskus tekee päätökset itsenäisesti
- Erilaisia kirjastoja
- Vaihtona tulevaa aineistoa vastaanotetaan
 - Mielellään
 - Rajoitetusti (esim. kielirajoitukset)
 - Ei enää lainkaan

Vaihtojen vastaanottajapuoli Suomessa: kirjastot

- Kirjastoissa panostetaan e-kirjoihin, kaukolainaustoimintaan > varastoissa olevan aineiston karsinta erityisesti vähän käytetyn kirjallisuuden osalta
- Varastokirjasto palvelee hyvin, mutta sen toimintaa ei välttämättä tunneta
 - Pejoratiiviset mielikuvat

E-kirjat julkaisuvaihdossa

- Mahdollisia vaihtona tulevia kirjoja tulevaisuudessa
- Vaihtokeskus saa jo nyt myös e-kirjoja, mutta valitettavasti IP-osoitteet edellyttävät käyttöä kirjastossa – Vaihtokeskus ei pysty itse edes tarkistamaan uuden e-kirjan toimivuutta
 - Käyttörajoitukset hidastavat e-kirjojen hyödyntämistä kirjastoissa myös asiakkaiden kannalta

Paperijulkaisu vai e-julkaisu?

- Painettu kirja ei kuole (vieläkään)
- Esim. väitöskirjat: usein vain tiivistelmä OA, mutta koko kirja luettavissa vain paperilla
- Kirjastossa havaittua: myös nuoret haluavat paperijulkaisuja, vaikka rinnakkaisena olisi e-kirja
- pdf on ”painettu kirja bitteinä”, ei e-kirjan ominaisuuksia
- Nimenomaan kirjat arvokkaita paperitulosteina, artikkeleita käytetään runsaasti elektronisessa muodossa
- OA ei ole ongelmaton asia – maksullisuus, lieveilmiöt...

Mitä seuraavaksi

- TSV:n selvitys ”Vaihtotoiminnan tulevaisuuden linjaukset” valmistuu kesällä 2015
- Monet jäsenseurat pitävät vaihtotoimintaa tärkeänä ja ovat Vaihtokeskuksen palveluihin tyytyväisiä